

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

Kenniscentrum
seksualiteit

Gemeente Rotterdam

Een Aanpak Seksueel Geweld voor elke regio!

Door Suzanne Kok (Nationaal Rapporteur Mensenhandel en
Seksueel Geweld tegen Kinderen), Amy Mante-Adu (Rutgers) en
Maaïke van de Graaf (Gemeente Rotterdam)

Dag van Zorg en Veiligheid
17 juni 2019
's Hertogenbosch

Inleiding

- Voorstellen
- Verkenning regionale aanpak seksueel geweld
- Inhoudsopgave

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

- Wettelijke taak
 - Onderzoeken, rapporteren en adviseren aan Nederlandse regering
 - Aard en omvang
 - Effecten van genomen (beleids)maatregelen in de aanpak
- Monitors
- Thematisch onderzoek

Seksueel geweld tegen kinderen in Nederland

- Juridische definitie: al het gedrag zoals omschreven in de zedentitel van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd tegen een minderjarige: 'hands-off' delicten zoals het bekijken van kinderpornografie of grooming, en 'hands-on' delicten zoals ontucht en verkrachting.
- **1 op de 3 kinderen** maakt ooit een vorm van seksueel geweld mee; meisjes vaker dan jongens. Herkennen is moeilijk, ook omdat de dader meestal **een bekende** is.
- Oudere kinderen lopen meer risico dan jonge kinderen. Overige risicogroepen zijn kinderen met een beperking, kinderen uit gezinnen waarin verslaving of criminaliteit voorkomen, of uit samengestelde gezinnen of eenoudergezinnen. Maar **iedereen** kan slachtoffer worden.
- De gevolgen die slachtoffers ervaren zijn divers: hoewel sommigen nagenoeg geen problemen ervaren, heersen bij velen gevoelens van schaamte, nachtmerries, en/of langdurige psychische, medische of seksuele gevolgen.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid

- **Jeugdwet:** gemeenten zijn verantwoordelijk om maatregelen te nemen om kindermishandeling (waaronder seksueel geweld) te bestrijden; zorg te dragen voor een advies-en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling; beleid te ontwikkelen ter voorkoming en signalering van kindermishandeling; hulp en nazorg te bieden bij kindermishandeling.
- Geweld hoort nergens thuis: voor een aantal specifieke problemen is extra aandacht nodig. Duurzaam oplossen of stoppen vraagt om een andere aanpak met specifieke expertise. Als we voor deze specifieke groepen geen oog voor hebben, vallen ze **tussen wal en schip**. Slachtoffers van seksueel geweld zijn één van die doelgroepen.

Aafke Scharloo (psycholoog en oud-lid taskforce kindermishandeling en seksueel misbruik):

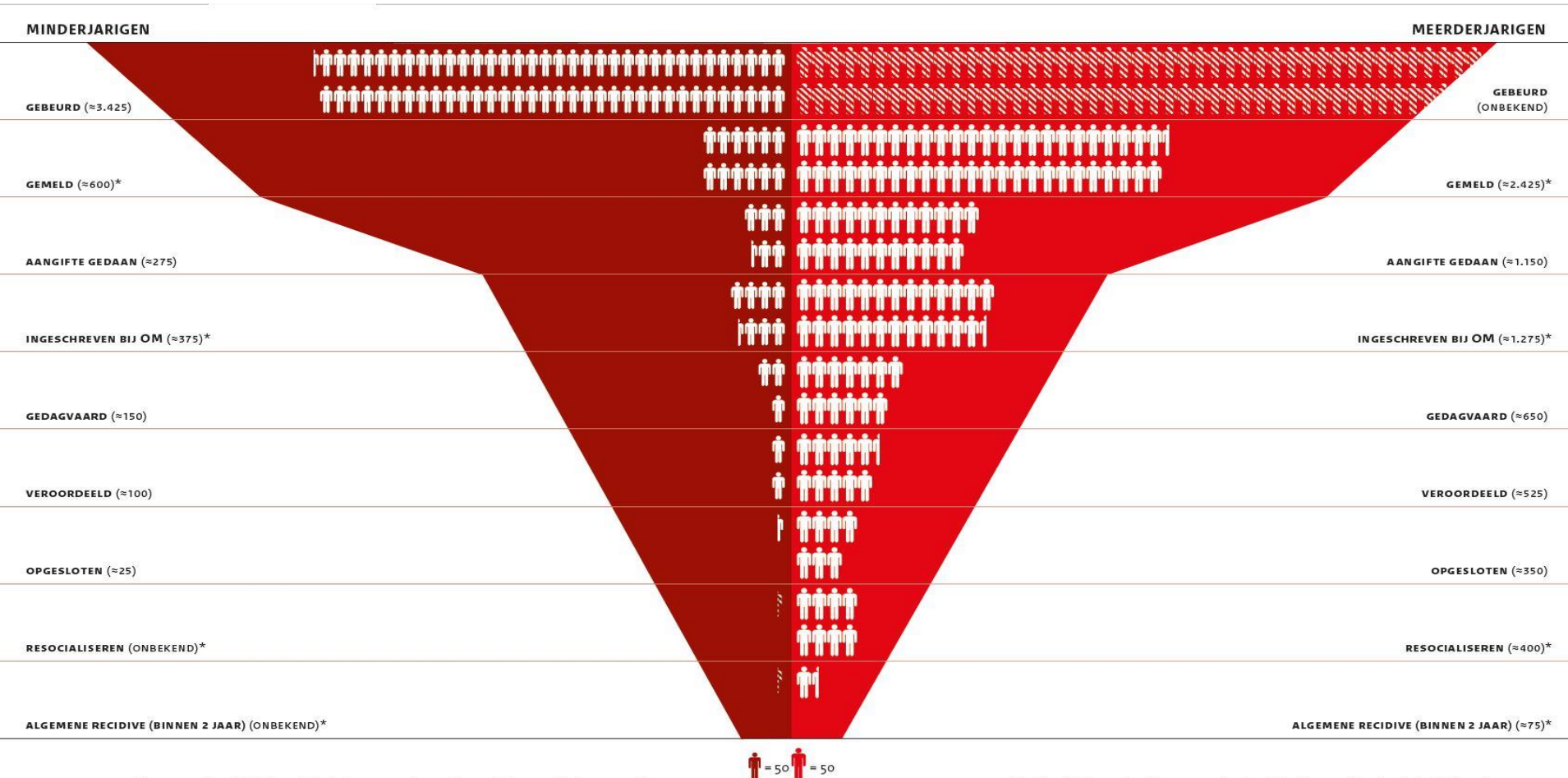
- “Kindermishandeling en seksueel geweld zijn twee verschillende dingen. Kindermishandeling gaat (vaak) over onmacht. Seksueel geweld gaat over macht.”
→ daarom noodzaak voor specifieke aandacht in de aanpak!

De aanpak van seksueel geweld als trechter

- 2014: Op goede grond
- Verschillende stappen en beslismomenten
 - Gebeurd
 - Verteld
 - Gesignaleerd
 - Gemeld
 - Onderzocht
 - Geholpen

Daders van seksueel geweld tegen kinderen

Uit:
Dadermonitor
seksueel geweld
tegen kinderen
2013-2017

Figuur 1.1 Gemiddeld aantal daders van seksueel geweld tegen kinderen per jaar

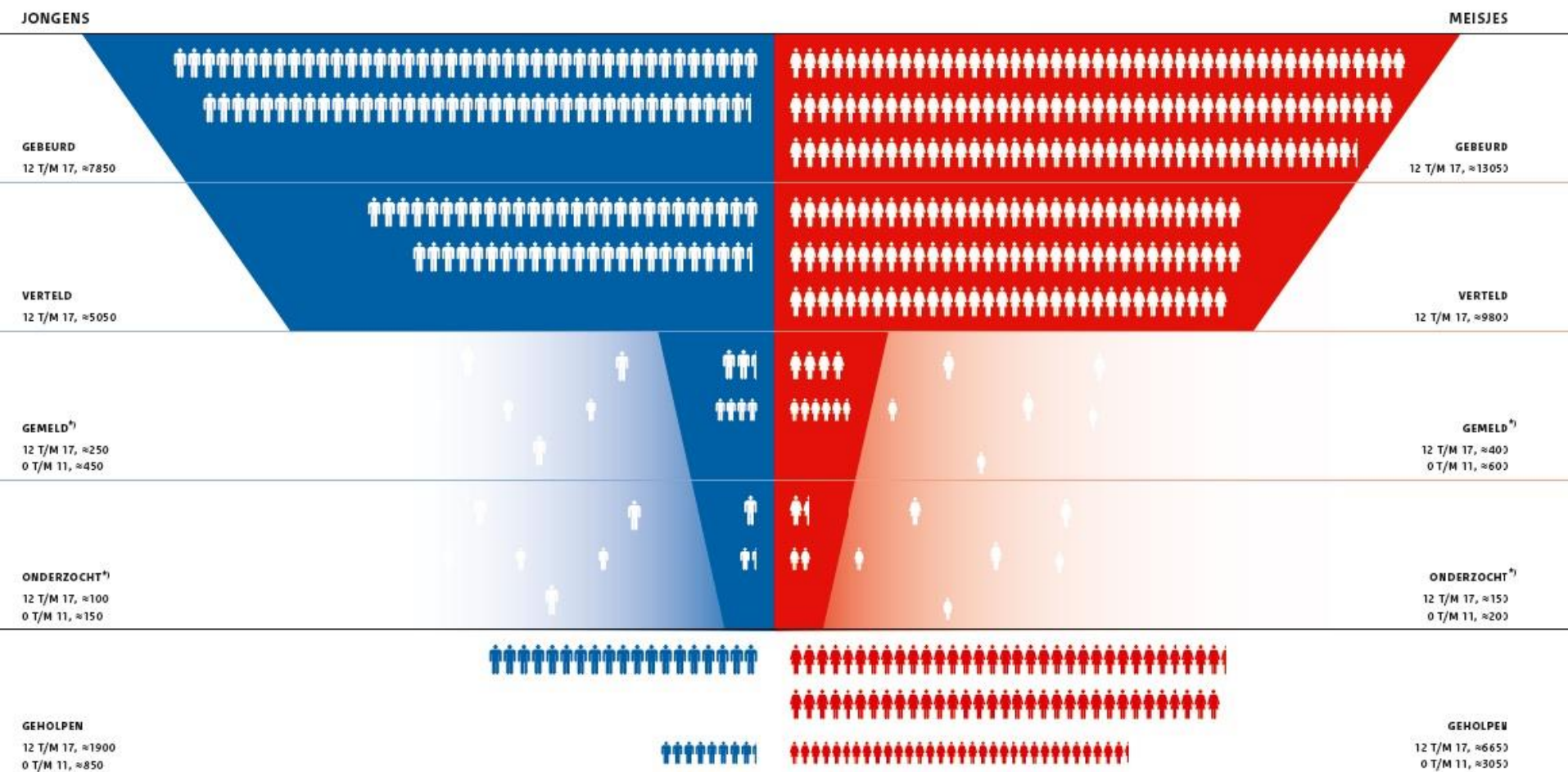
* Andere databron dan bij voorgaande stap. Selectie van zaken komt niet helemaal overeen.

Wat valt op?

- Stijging van het aantal meldingen
 - Vaker misbruik of toegenomen meldingsbereidheid?
- Helft van de informatieve gesprekken leidt tot aangifte
- Vaker aangifte bij hands-on dan bij hands-off
- Daling ingeschreven zaken OM
 - Verreweg meeste zaken naar OM
 - Ook zaken zonder aangifte

Slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen

Uit:
Slachtoffermonitor
seksueel geweld
tegen kinderen
2016

Wat valt op?

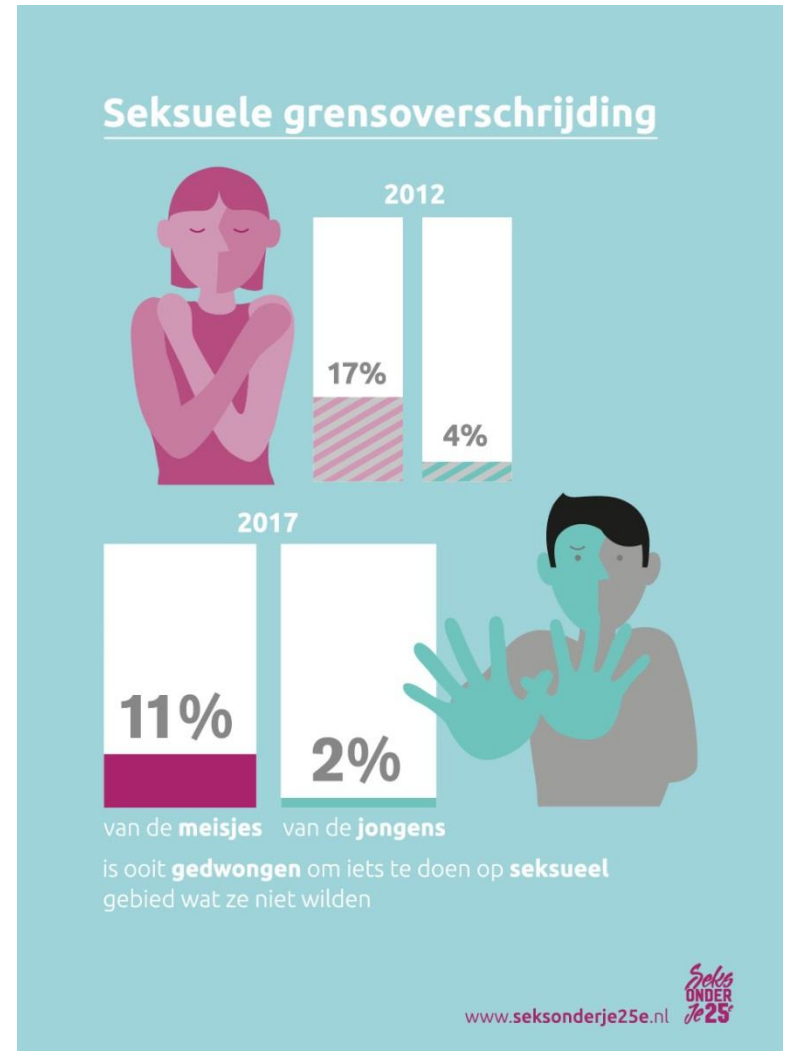
- Ruim een derde van de jongens en een kwart van de meisjes heeft niemand verteld over het meemaken van seksueel geweld. Als kinderen er wél over vertellen, is dit in de meeste gevallen aan leeftijdsgenoot.
- Slechts een fractie (ca. 4%) van de slachtoffers van seksueel geweld wordt door professionalsesignaleerd.
- Onder jongere kinderen: jongens en meisjes net zo vaak slachtoffer. Toch zien we deze kinderen veel minder terug in hulp.
- Ook jongens ontvangen minder vaak jeugdhulp, en ontvangen lichtere vormen van hulp. Meisjes daarentegen komen in 13% van de gevallen gesloten terecht. 85% van alle meiden in de gesloten jeugdhulp, zit daar mede naar aanleiding van seksueel geweld.

Verkenning gemeentelijke aanpak

- Aanpak seksueel geweld: meer en meer decentraal
- Rol Nationaal Rapporteur?
 - Best practices
 - Regionale monitoring, leren en ontwikkelen
- Vgl. mensenhandel: regeerakkoord, IBP, regionale initiatieven
- Verder kennismaken?
 - s.g.d.kok@nationaalrapporteur.nl

Rutgers

- Werken aan de preventie van seksuele grensoverschrijding in uw gemeente
- 11% van de meisjes en 2% van de jongens ooit gedwongen tot seksuele handelingen (Seks onder je 25ste, 2017. Rutgers en Soa Aids Nederland)
- Ernstige gevolgen voor mentale, fysieke en seksuele gezondheid

Rutgers ondersteunt gemeenten

- Gemeenten hebben verantwoordelijkheid
- Hoe pak je de preventie van seksuele grensoverschrijding aan?
- Rutgers ondersteunt gemeenten
 - Advies
 - Tools
 - Puntenplan

Wat gebeurt er al in jouw gemeente in
de preventie van seksuele
grensoverschrijding?

Wat zijn drempels om werk te maken
van de preventie van seksuele
grensoverschrijding?

Hoe werk je aan de preventie van seksuele grensoverschrijding?

- Een ingewikkeld probleem
 - Machtsstructuren
 - Gendernormen
 - Cultuur
 - Gebrek aan kennis
 - Gebrek aan vaardigheden
 -
- Focus op individuen is niet voldoende. Begrijp en verander de bredere leefomgeving.

Hoe werk je aan de preventie van seksuele grensoverschrijding?

INDIVIDU

*Zet in op potentiële
slachtoffers en plegers*

INSTITUTIES

*Zorg voor professionals
die verstand hebben
van seksuele
grensoverschrijding*

GEMEENSCHAP

*Stel een eenduidige
norm: geen seksuele
grensoverschrijding*

MAATSCHAPPIJ EN OVERHEID

*Zorg voor gedegen beleid dat maatregelen op bovenstaande niveaus
mogelijk maakt*

Hoe werk je aan de preventie van seksuele grensoverschrijding?

1. Inzicht in het probleem
2. Een integrale samenwerking, zowel intern als extern
3. Haalbare en ambitieuze doelen
4. Jongeren weerbaar
5. Duidelijke en aansprekende sociale norm campagne
6. Extra aandacht voor online vormen van seksuele grensoverschrijding
7. Professionals en ouders hebben kennis en vaardigheden
8. Speciale aandacht voor jongeren met een beperking

(Erkende) tools en interventies

- Enkele voorbeelden

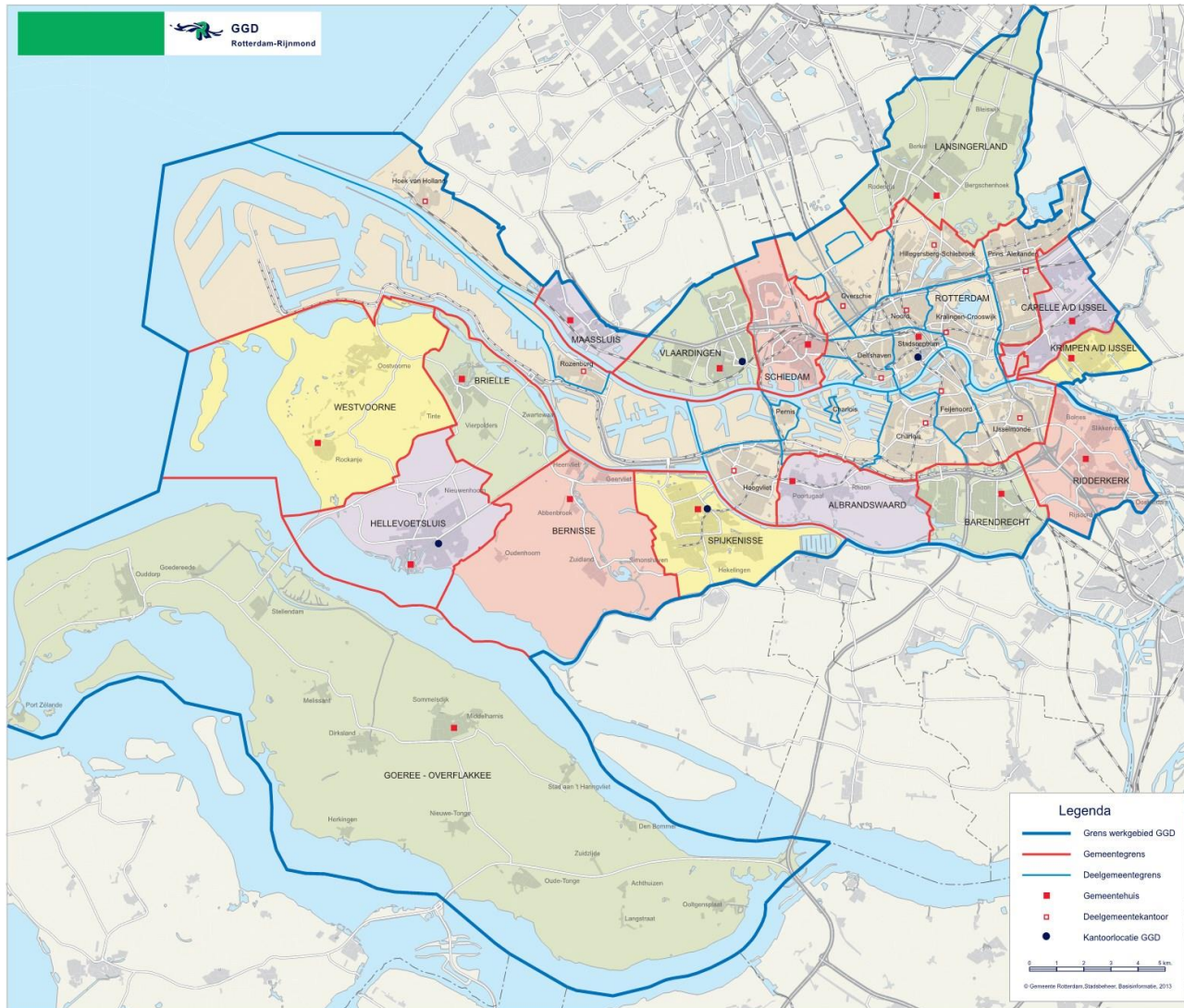
Helpen deze punten om werk te maken van preventie seksuele grensoverschrijding?

Wat kunnen wij nog doen om het voor gemeenten makkelijker te maken?

Een Aanpak Seksueel Geweld in **uw** regio!

Regio Rotterdam-Rijnmond

Stap 1: Sociale kaart/contactpersonenlijst

[illegible]

	0800 55 11 11 0800 55 11 11 0800 55 11 11 0800 55 11 11
Registration Information Registration Number:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.
NAME Name:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.
Age Age:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.
Address Address:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.
Phone Phone:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.
Email Email:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.
Other Information Other Information:	The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company. The "GATE" logo is a registered trademark of the "GATE" company.

[illegible][illegible]

The screenshot shows a mobile application interface. At the top, there is a blurred background image of a person wearing a black and white striped shirt. Below the image, there is a search bar with the text "Inden" and a green search button. Below the search bar, there is a list of items, each with a green icon and a label: "Glasvezel van Glasvezel", "Glasvezel", and "Glasvezel".

- Vrouwenopvang
- GGZ
- Jeugdzorginstellingen/Jeugdbescherming
- Politie Zeden
- Wijkteams
- Maatschappelijk werk
- Huisartsenpost(en)
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Jeugd- en opvoedhulp aan kinderen en gezinnen
- Centrum Seksueel Geweld
- Kenniscentrum Emancipatie
- Forensisch Artsen
- Expertisecentrum seksualiteit
- Expertisecentrum loverboys, mensenhandel en eengerelateerd geweld
- Specialist in psychiatrie en bij verslaving
- GZ – Gehandicaptenzorg
- Openbaar Ministerie
- Raad voor de Kinderbescherming
- Plegerzorginstellingen (bijv. Reclassering)
- Veilig Thuis
- Soapoli

Stap 2: Overleg organiseren met gevonden partners

- Doel:
 - Netwerk opstarten
 - Elkaar kennen en vinden
 - Deskundigheidsbevordering
 - Speerpunten
 - Preventie-activiteiten

Stap 3: Coördinator/kartrekker

Stap 4: Deskundigheidsbevordering

Het puntenplan van Rutgers

Signaleren en herkennen van seksueel misbruik

Posttraumatische stress-stoornis na seksueel geweld

De seksuele ontwikkeling

Het Vlaggensysteem

De zedenrechercheur

Van aangifte tot veroordeling na seksueel geweld

Seksueel misbruik in families (door ervaringsdeskundige)

Kunstzinnige therapie na seksueel geweld

Signaleren en herkennen van seksueel misbruik bij mensen met een verstandelijke beperking

Stap 5: Netwerkoeverleg

- 2 of 3 x per jaar netwerkoeverleg
- Agenda:

Updates

Signalen (actuele problematiek) en aanpak bespreken (incl. preventie)

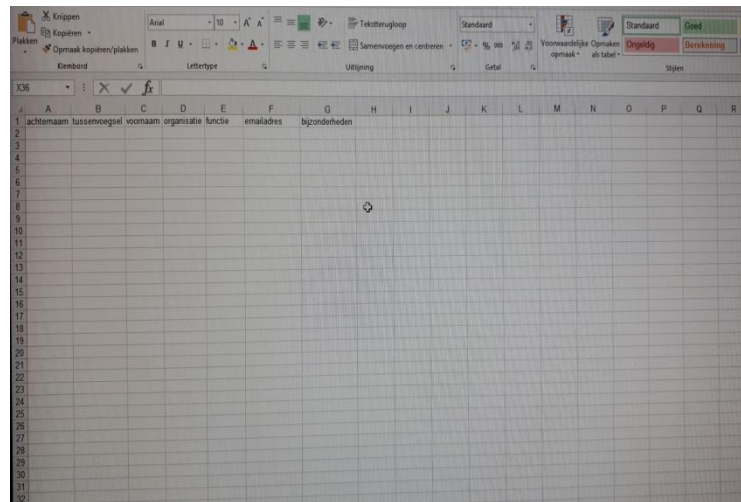
Speerpunten vaststellen

Samenwerking versterken (netwerkregels en –afspraken). Speeddaten met uitdaging

Deskundigheidsbevordering

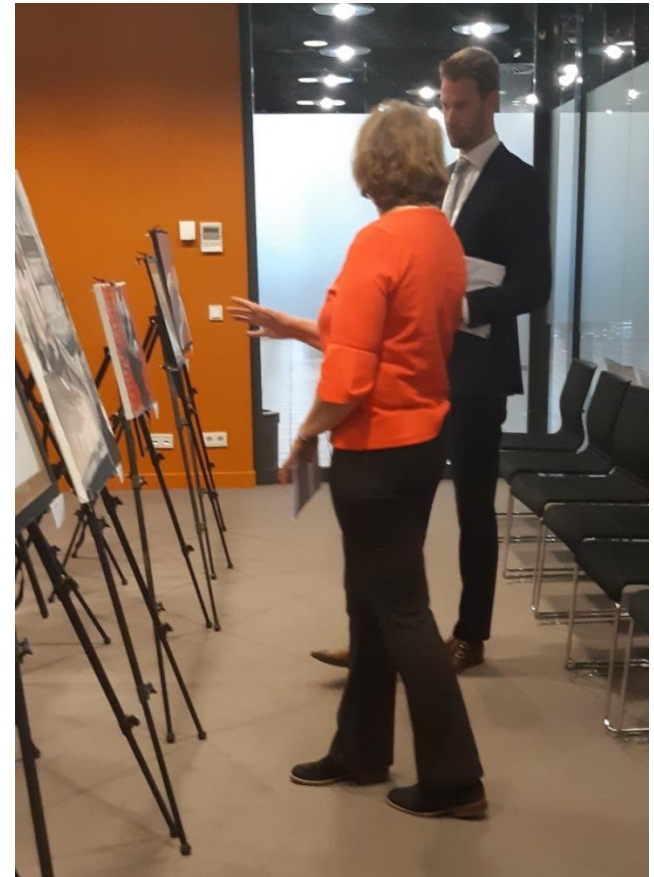
Stap 6: Nieuwsbrief

- Lezersbestand

Stap 7: Betrekken wethouder

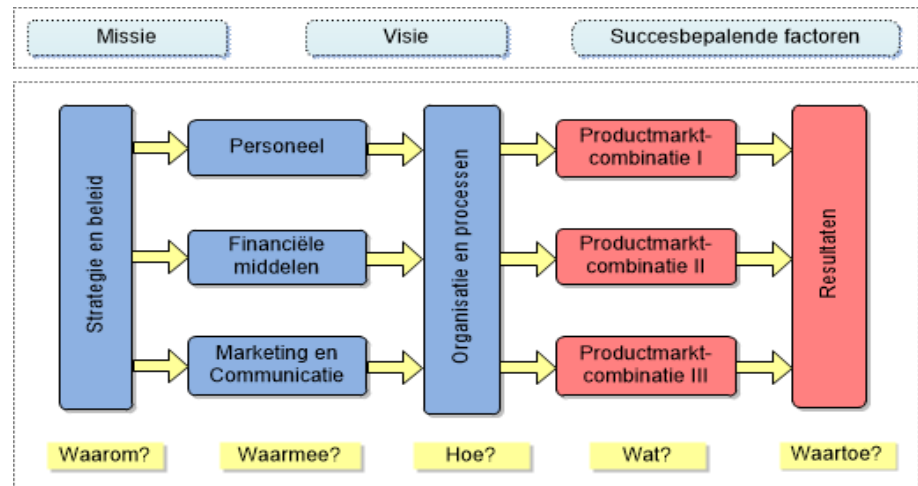
- 1x per 2 jaar uitnodiging wethouder voor bijwonen overleg/activiteit in de Aanpak Seksueel Geweld
- 1x per 2 jaar werkbezoek wethouder

Stap 8: Jaarverslag en jaarplan op een A4

Jaarverslag 2017

De Aanpak Seksueel Geweld in de regio Rotterdam-Rijnmond

Ervaringsdeskundigen in de Aanpak Seksueel Geweld

Lydia vertelt wat zij betekent voor de Aanpak Seksueel Geweld en wat het voor haarzelf betekent

Vlieg je mee in de Aanpak Seksueel Geweld?

We helpen je graag de lucht in!

aanpakseksueelgeweldmo@rotterdam.nl

